

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Starševska odgovornost – pravica do varstva in vzgoje otroka ter stikov
Starševska odgovornost – pravica do varstva in vzgoje otroka ter stikov

Nizozemska

1 Kaj dejansko pomeni pravni izraz „starševska odgovornost“? Kakšne so pravice in obveznosti nosilca starševske odgovornosti?

Izraz „starševska odgovornost“ pomeni imeti avtoriteto nad mladoletno osebo ter odgovornost za njeno vzgojo in skrb zanjo.

Člen 247 zvezka 1 civilnega zakonika (*Burgerlijk Wetboek*) v zvezi s tem določa:

1. Starševska avtoriteta zajema dolžnost in pravico staršev, da skrbijo za svoje mladoletne otroke in jih vzgajajo.
2. „Skrb in vzgoja“ vključujeta skrb in odgovornost za duševno in telesno blaginjo in varnost otroka ter spodbujanje razvoja otrokove osebnosti. Starši pri skrbi za otroka in njegovi vzgoji ne smejo uporabljati psihičnega ali telesnega nasilja ali drugega ponižujočega ravnanja.
3. Starševska avtoriteta vključuje obveznost starša, da spodbuja razvijanje vezi med otrokom in drugim staršem.
4. Otrok, v zvezi s katerim starša izvajata skupno varstvo in vzgojo, ima še naprej pravico, da zanj enakovredno skrbita in ga vzgajata oba starša, in to tudi po prenehanju zakonske zveze, življenjske skupnosti in registrirane partnerske skupnosti, razen takrat, ko so navedena prenehanja posledica smrti, ali po prenehanju zunajzakonske skupnosti, če je bil narejen zaznamek v skladu s členom 252(1).
5. Za izvajanje odstavka 4 lahko starši v sporazumu ali starševskem načrtu upoštevajo praktične ovire, ki lahko nastanejo v povezavi s prenehanjem zakonske zveze, po prenehanju življenjske skupnosti ali registrirane partnerske skupnosti, razen takrat, ko so navedena prenehanja posledica smrti, ali po prenehanju zunajzakonske skupnosti, če je bil narejen zaznamek v skladu s členom 252(1), vendar samo, če in dokler obstajajo zadevne ovire.

2 Kdo je ponavadi nosilec starševske odgovornosti do otroka?

Starši imajo pravico in odgovornost, da skrbijo za svoje otroke in jih vzgajajo. Vendar obstajajo izjeme od tega pravila.

3 Ali je mogoče za izvrševanje starševske odgovornosti določiti drugo osebo, če starši tega nočejo ali ne želijo?

Če starši niso pripravljeni ali zmožni izvrševati starševske avtoritete ali odgovornosti, lahko sodišče starševsko avtoriteto prenese na drugo osebo.

4 Kako se ureja vprašanje starševske odgovornosti, če se starša razvežeta ali razideta?

Po razvezi zakonske zveze oba starša ohranita starševsko avtoriteto nad svojimi otroki. Oba sta še naprej odgovorna za vzgojo svojih otrok in skrb zanje. Vendar obstajajo izjeme od tega pravila. V nekaterih primerih lahko sodišče na podlagi zahtevka varstvo in vzgojo dodeli enemu od staršev. Razmerje med starši in otroki (ki po definiciji ni enako starševski avtoriteti) ter s tem povezane pravice in dolžnosti se lahko različno uredijo tudi v starševskem načrtu, sestavljenem ob razvezi zakonske zveze.

5 Katere formalnosti morata starša spoštovati pri sklenitvi sporazuma o starševski odgovornosti, da je ta sporazum pravno zavezujoč?

Ob razvezi zakonske zveze je sporazumna ureditev določena v starševskem načrtu, ki ga prouči sodišče. Sodišče razglasi razvezo zakonske zveze.

Glej tudi: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/scheiden/vraag-en-antwoord/checklist-bij-scheiden-of-uit-elkaar-gaan>.

6 Katera alternativna sredstva so za reševanje spora zunaj sodišča na voljo staršem, kadar se ti ne morejo sporazumeti o starševski odgovornosti?

Ena od možnosti za rešitev sporov med starši je mediacija.

7 O katerih vprašanjih v zvezi z otrokom lahko odloča sodnik, če starša zadevo predložita sodišču?

S sodno odločbo so zajeti vsi elementi starševskega načrta, vključno z varstvom in vzgojo, delitvijo nalog v zvezi s skrbjo za otroka in njegovo vzgojo ter stalnim prebivališčem otroka.

8 Če sodišče odloči, da ima eden od staršev izključno pravico do varstva in vzgoje otroka, ali to pomeni, da odloča o vsem v zvezi z otrokom brez predhodnega posvetovanja z drugim od staršev?

Ne. Tisti od staršev z varstvom in vzgojo otroka mora starša, ki ne izvaja varstva in vzgoje, obveščati o pomembnih vprašanjih v zvezi z osebnostjo [HM-B1] in premoženjem otroka ter se z njim posvetovati glede odločitev v zvezi z otrokom. Vendar na koncu odloči tisti od staršev, ki izvaja varstvo in vzgojo.

9 Če sodišče odloči, da imata starša skupno pravico do varstva in vzgoje otroka, kaj to pomeni v praksi?

To pomeni, da imata oba starša enake pravice in dolžnosti, kot jih ima starš z varstvom in vzgojo (glej vprašanje 1), če sta starša v starševskem načrtu določila drugačno delitev nalog v zvezi s skrbjo za otroka in njegovo vzgojo.

10 Pri katerem sodišču ali organu je treba vložiti vlogo v zvezi s starševsko odgovornostjo? Katere formalnosti je treba upoštevati in katere dokumente je treba priložiti k vlogi?

Vlogo za pridobitev varstva in vzgoje otroka je treba vložiti pri sodišču, ki je pristojno glede na otrokovo prebivališče. Dokumenti, ki jih je treba priložiti, so odvisni od položaja starša in otroka. Informacije v zvezi s potrebnimi dokumenti so na voljo na spletnem v zavihku [Postopkovna pravila \(procesreglement\)](#) Varstvo in vzgoja ter stiki (*Gezag en omgang*). Pri tem vam lahko pomaga odvetnik.

11 Kateri postopek se pri tem uporablja? Ali je na voljo skrajšani postopek?

V navedenih primerih se ne uporabljajo posebni postopki. Da, lahko se uporabi postopek za sprejetje začasnih ukrepov.

12 Ali je mogoče dobiti pravno pomoč za kritje stroškov postopka?

Da, pravna pomoč je na voljo, vendar zanjo veljajo nekateri pogoji. [Več informacij](#) o tem je na voljo na spletišču sveta za pravno pomoč (*Raad voor Rechtsbijstand*).

13 Ali je mogoče vložiti pritožbo zoper odločbo o starševski odgovornosti?

Da, pritožbe je mogoče vložiti pri pritožbenem sodišču (*gerechtshof*).

14 V nekaterih primerih je morda treba pri sodišču ali drugem organu vložiti zahtevek za izvršitev odločbe o starševski odgovornosti. Kateri postopek se pri tem uporablja?

V tem primeru se uporablja redni sodni postopek.

15 Kaj je treba storiti, da se odločba o starševski odgovornosti, ki jo izda sodišče v drugi državi članici, prizna in izvrši v tej državi članici?

Načeloma ni treba storiti ničesar. Priznanje je samodejno, če je za državo članico zavezujoča Uredba Bruselj IIa. Ta uredba se uporablja v vseh državah članicah Evropske unije, razen na Danskem.

16 Na katero Sodišče v tej državi članici je treba vložiti zahtevek za izpodbijanje priznanja odločbe o starševski odgovornosti, ki jo je izdalo sodišče v drugi državi članici? Kateri postopek se uporablja v teh primerih?

Pritožbe je treba vložiti pri sodišču v državi, kjer je bila odločba izdana.

Za pritožbo v družinski zadevi na Nizozemskem je potrebna pomoč odvetnika. Odvetnik lahko vloži pritožbo v [sodnem tajništvu](#) pritožbenega sodišča. Ko sodišče odloči v družinski zadevi, ima odvetnik na voljo tri mesece za vložitev pritožbe. Pritožbeno sodišče ta rok strogo upošteva. Za uradni datum vložitve pritožbe se šteje datum, na katerega sodno tajništvo prejme vlogo za vložitev pritožbe.

17 Katero pravo se uporablja v postopku o starševski odgovornosti, če otrok ali stranki ne prebivata v tej državi članici ali imata različno državljanstvo?

Nizozemska sodišča uporabljajo samo nizozemsko pravo.

Zadnja posodobitev: 01/10/2019

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.